

quod dissipat ejus dotem, & etiam suum patrimonium in ejus grave prejudicium, vel non laborat, cum laborare juxta suam conditionem possit, & aliis ejus labor ad uxoris sustentationem sit necessarius. Septimo, si datam ei fidem matrimoniale violat. Octavo, si eam aliquo morbo contagioso per copulam ab ipsa invita extortam inficiat: Sic Doctores communiter.

4 Vir ab uxore, & e contrario uxor a viro ad maritale consortium severioribus Canonum remediis cogi potest, cap. Literas 13. de restit. spoliat. cap. Ex publico 7. de convers. conjug. cap. Non est 11. de Sponsalib. & Marim. & cap. Pervenit 5. de conjugio Leprosor. & Sac. Congr. Concil. 10. Sept. 1695. & Benedict. XIV. constituit. incip. Pastor Bonus. §. 50. Alia ad rem: Vide verb. Adultrium, verb. Bona, verb. Conjuges, verb. Debitum conjugale, verb. Delegatio morosa, verb. Divortium, verb. Dominium, verb. Dos, verb. Affinitas, verb. Impedimenta Matrimonii, verb. Luxuria, verb. Maritus, verb. Matrimonium, verb. Tacitus, verb. Uxor.

VIRGA PŒNITENTIARUM.

5 Quoad Virgam Pœnitentiariam datur hic ad literam Consultatio vigesima secunda tomi primi D. Jacobi Pignatelli, ut sequitur.

6 Consultatio XXII. An Canonice Pœnitentiarius in Cathedrali Ecclesia uti possit virga, sive ut ajunt, bacchetta?

Non potest, quia est prejudicialis Pœnitentiariis Ecclesiarum Patriarchalium Urbis, & novitatis introductivum. Quippe quilibet Cathedralis poterit sibi tantquam licitum arrogare, quod in simili Romæ gestum fuerit. Non enim talis Canonice Pœnitentiarius est Pœnitentiarius D. Pape, sed institutus ad observationem decreti Concilii Trident. sess. 24. cap. 8. de reform. Cum autem tenere virgam in manibus sit signum supremæ auctoritatis, unde solus Summus Pœnitentiarius illam tenet, eoque præsentie, minores Pœnitentiarii virgam dimittunt: ideo concedi non debet cuicumque Pœnitentiario cujuslibet Ecclesiæ, sed solum illis, qui immediate sunt Pœnitentiarii Summi Pontificis.

Accedit resolutio Sacre Congreg. super causa Abulæ anno 1787. die 21. Aprilis. Quæsitum enim fuerat, an Canonice Pœnitentiarius teneretur auscultare Confessiones etiam non reservatorum? An sedere, & assistere in sede determinata statis temporibus, & horis ante, & post meridiem? An deberet tenere virgam in manu, sicuti servatur in Cathedralibus Urbis? Et responsum fuit affirmative ad duo priora quæsitæ, ad tertium autem, novas consuetudines non esse inducendas: Idem quoque declaravit Sac. Congr. Episcop. & Regul. die 16. Maii 1776. in una Neapolitana per hæc verba: Che senza privilegio Apostolico non possono i Confessori tener in mano le bacchette, come fanno i Pœnitentiarii di Roma.

7 Quare cum sit contra usum totius Ecclesiæ, nusquam enim tales Pœnitentiarii virgam tenent, contra consuetudinem, & rationem permitti non debet, prout non permitti decrevit Sac. Congr. Concilii in una Romana Pœnitentiarii Lateranensis die 13. Nov. 1639. de qua testatur Dominicus Andolphinus Parochus S. Lucie ad Apothecas, vir pius, & ecclesiastica eruditione apprime imbutus.

8 Major Pœnitentiarius potest concedere Indulgentiam centum dierum omnibus Christianis, qui ipsi pœnitentiarii Virga tangendos se submitserint: Innocent. XII. constit. incip. Romanus Pontifex.

VIRTUS.

SUMMARIUM.

- 1 Virtus generatim capta quid sit.
2 Virtus specificè, & proprie capta quid sit.

3 Virtus tripliciter dividitur, videlicet ex parte subiecti in virtutes intellectuales, & morales; ex parte cause efficientis in infusas, & acquisitas; & ex parte objecti in theologicas, & morales.

4 Virtutes intellectuales que sint.

5 Virtutes morales que sint.

6 Virtutes infuse que sint.

7 Virtutes acquire que sint.

8 Virtutes Theologice, ac supernaturales que sint.

9 Virtutes morales, ac naturales que sint.

10 Quid sit virtus Theologica ut sit.

11 Quid sit virtus moralis ut sit.

12 Virtus in medio consistit; vitia autem ad extrema tendunt.

13 Vitium quid sit.

14 Assignatur quomodo virtus in medio consistat, & vitia ad extrema tendant.

15 Virtutes quoque Theologice ex parte actus, seu exercitii earum, consistunt in medio.

16 Virtutes Theologice sunt tantum tres, nempe Fides, Spes, & Charitas.

17 Virtutes Theologice sunt perfectiores omnibus virtutibus moralibus.

18 Major, & perfectior inter Virtutes Theologicas est Charitas.

19 Omnes Virtutes Theologice sunt Adultis necessaria ad salutem.

20 Quoad ea, que concernunt Fidem, remissive.

21 Spes quid sit.

22 Spes est actus voluntatis idem cum desiderio.

23 Spes distinguitur realiter à Fide, & Charitate.

24 Objectum materiale primum Spei, est Deus possidendus.

25 Objectum materiale secundarium Spei sunt omnia bona, & auxilia ad beatitudinem, seu Dei possessionem consequendam necessaria.

26 Objectum formale Spei est Deus, quatenus est nobis bonus.

27 Spes reperitur in Viatoribus, non tamen in omnibus.

28 Spes remanet in Animabus Purgatorii.

29 Spes nullatenus est in damnatis.

30 Spes non remanet in Beatis.

31 Virtuti Spei opponuntur duo præcipua vitia, Desperatio scilicet, & Prasumptio, & quomodo.

32 Desperatio quid sit.

33 Prasumptio quid sit.

34 Charitas quid sit.

35 Ex eodem motivo diligitur proximus Charitate Theologica, ac diligitur ipse Deus.

36 Unde objectum primum Charitatis est Deus; Objectum vero secundarium est proximus noster.

37 Objectum formale, seu motum Charitatis Dei est ipsamet Dei bonitas absoluta, qua in se infinite bonus est in omni genere entis, & perfectionis.

38 Charitas Theologica distinguitur realiter à Fide, & Spe.

39 Charitas in Patria remanet in Beatis.

40 Datur præceptum verum, & speciale diligendi Deum etiam actu interno.

41 Deus ex præcepto diligendus est super omnia, saltem appetitive, non vero intensive.

42 Quid sit Deum diligere super omnia appetitive, & intensive.

43 Ostenditur, quod Deus ex præcepto diligendus sit super omnia appetitive.

44 Ostenditur, quod Deus non sit ex præcepto diligendus super omnia intensive, ad num. 46.

45 Præceptum diligendi Deum super omnia, prout est negativum, obligat semper.

46 Prout est affirmativum obligat solum certis temporibus.

47 Assignantur dicta tempora.

48 Afferuntur ad id tres propositiones damnatæ ab Innocentio XI.

49 Ultra Deum super omnia tenemur diligere proximum, sicut nosmetipsos.

50 Afferuntur ad id due propositiones damnatæ ab eodem Innocentio XI.

51 Item

53 Item ex speciali præcepto Charitatis tenemur diligere inimicos.

54 Inimicis tenemur ex præcepto Charitatis exhibere communia, & generalia signa dilectionis communiter omnibus aliis ejusdem status, conditionis, ac qualitatibus præstari solita.

55 Excipiendi sunt tamen casus, in quibus Charitas, vel Justitia aliud prudenter suadent, aut rationabilis causa. Et assignantur tales casus, ad numer. 57.

56 Specialia signa dilectionis per se loquendo non tenemur præstare inimicis ex præcepto Charitatis, sed solum ex consilio.

57 Ob varias accidentarias circumstantias sæpius obligamur exhibere inimicis signa aliqua, vel beneficia specialia Charitatis, & designatur quando.

58 Quæ ex Charitate diligenda sunt, non sunt omnia equaliter diligenda, sed inter ipsa servandus est debitus ordo Charitatis, qui assignatur.

59 Hinc post Deum tenetur quisque ceteris paribus magis diligere animam suam, quam animam proximi.

60 Tenetur autem quisque magis diligere animam proximi, quam proprium Corpus.

61 Non tenetur tamen quis succurrere proximo in extrema sua spirituali necessitate cum certo periculo propria vite, si spes nulla, aut incerta sit cum juvandi.

62 Propriam vitam pro aliena vita exponere an sit licitum, & aliquando necessarium, ad n. 65.

63 Inter proximos magis diligendi, & prius subveniendi sunt qui nobis magis conjuncti sunt juxta triplicem conjunctionem, spirituales, carnales, & morales, seu civiles.

64 Quamvis ordo servandus sit in necessitate extrema, gravi, & communi remissive.

65 Qui ex inimicitia alium offendit, vel læsit exterius, tenetur ex Charitate ad reconciliationem externam, & ex Justitia etiam ad satisfactionem injuriæ, & ad restitutionem damni illi.

66 Quantum tamen commode potest.

67 Veniam petere ab inimico læso, vel offenso, quando sit necesse.

68 Assignantur varii casus, in quibus non est obligatio petendi veniam.

69 E duobus mutuo se offendentibus quis teneatur prius reconciliationem petere, & procurare.

70 Omnis offensus, vel læsus tenetur Offensori veniam petendi vere, & sincere, injuriam, vel offensam remittere.

71 Salva tamen Justitia, & Jure suo.

72 Nulla opera hominis sunt Deo grata & meritoria, nisi prius antequam ea faciat, se proximo suo reconciliaverit.

73 Virtuti Charitatis opponitur directe vitium odii Dei, aut proximi.

74 Item Charitati opponuntur plura alia vitia, ut Acedia, Invidia, Ira, Scandalum, Schisma, Bellum, Discordia, Contentio, Rixa, Seditio.

75 Quoad Acediam, remissive.

76 Quoad Invidiam, remissive.

77 Quoad Iræ, remissive.

78 Quoad Scandalum, remissive.

79 Quoad Schisma, remissive.

80 Quoad Bellum, remissive.

81 Discordia quid sit, & quare opponatur Charitati.

82 Contentio quid sit, & quare opponatur Charitati.

83 Rixa quid sit, & quare opponatur Charitati.

84 Seditio quid sit, & quale sit peccatum oppositum Charitati, & Paci pollicæ.

85 Virtutes Cardinales quatuor communiter assignantur, scilicet Prudentia, Justitia, Temperantia, & Fortitudo.

86 Quare nuncupentur Cardinales.

87 Ceteræ morales Virtutes sunt Virtutum Cardinalium partes, vel subiectivæ, vel integrales, vel potentiales.

FERRAR. BIBLIOTH. TOM. IX.

91 Omnes Virtutes morales, sive Cardinales, sive eis adjunctæ, sunt ita inter se connectæ, ut nulla prorsus absque ceterarum comitatu obtineri possit in statu perfecto, & heroico.

92 Bene tamen potest una sine ceteris aliis esse in statu imperfecto.

93 Virtus moralis proprie sumpta quid sit.

94 Mediocritas, seu medium est duplex, scilicet medium rei, & medium rationis, & quodnam sit utrumque.

95 Vitium morale quid sit.

96 Prudentia quid sit.

97 Prudentia quamvis essentialiter non sit Virtus moralis, sed intellectualis, est tamen directiva, dux, & Regina omnium moralium Virtutum.

98 Partes integrales Prudentiæ sunt octo, nempe Memoria, Intelligentia, Providentia, Ratio, Docilitas, Solertia, Circumspectio, Cautio.

99 Quid sint singula dicta partes.

100 Partes subiectivæ Prudentiæ sunt quinque, scilicet Monastica, Œconomica, Politica, Legislativa, & Militaris.

101 Quid sint singula dicta partes.

102 Partes potentiales Prudentiæ sunt tres, nempe Eubulia, Synesis, & Gnome.

103 Quid sint singula dicta partes.

104 Vicia Prudentiæ opposita per defectum sunt quatuor, scilicet, Præcipitatio, Inconsideratio, Inconstantia, & Negligentia.

105 Quid sint singula dicta vitia.

106 Vicia Prudentiæ opposita per excessum sunt quinque, scilicet Prudentia carnis, Astutia, Dolus, Fraus, & Nimia Sollicitudo temporalium.

107 Quid sint singula dicta vitia.

108 Justitia quid sit.

109 Jus quid sit.

110 Partes subiectivæ Justitiæ sunt due, scilicet Justitia distributiva, & Justitia commutativa.

111 Quoniam autem sit Justitia distributiva, & commutativa, remissive.

112 Utraque Justitiæ aequalitatem, seu proportionem quamdam servat. Distributiva proportionem Geometricam, seu medium rationis; & commutativa proportionem Arithmeticam, seu medium rei.

113 Quodnam autem sit medium rei, seu Arithmeticum, & quod sit medium rationis, seu Geometricum, remissive.

114 Si quis medium rationis in Justitia distributiva, vel medium rei in Justitia commutativa non servet, tunc Jus ipsum lædit, & legem, qua Jus illud constituitur, violat.

115 Partes integrales Justitiæ sunt due, & assignantur, ac declarantur.

116 Partes potentiales Justitiæ sunt octo, scilicet Religio, Pietas, Observantia, Veritas, Gratia, Vindicatio, Liberalitas, & Amicitia, quibus additur Affabilitas.

117 Quid sint singula dicta partes.

118 Vicia opposita Virtuti Justitiæ generatim sunt omnes injustitiæ, quibus violatur tam Justitia distributiva, quam Justitia commutativa, tam per excessum, quam per defectum.

119 Assignantur vicia opposita singulis partibus potentialibus Justitiæ.

120 Fortitudo quid sit.

121 Partes velut subiectivæ Fortitudinis sunt due, scilicet Magnanimitas, & Patientia, & quid utraque sit.

122 Partes Fortitudinis integrales, que & potentiales quoque appellari possunt, sunt præsertim Fiducia, Magnificentia, & Perseverantia. Et quid singula sint.

123 Vicia opposita Fortitudini sunt Temeritas, seu Audacia, & Timiditas, seu Ignavia.

124 Et quid sint.

125 Magnanimitati opponitur per excessum Prasumptio, & Ambitio; per defectum autem Pusillanimitas, & quomodo.

Aa 2 Pa-

BIBLIOTECA CENTRAL